

Hospodin jako matka (Den matek)

Převod materiálu
Kateřina Frühbauerová
Pořadí v lekci
64

Téma

Hospodin jako matka? Ano. I tento titul Bohu patří. Bůh je matkou, u které můžeme v naprostém bezpečí spočinout.

Cíle

- *Předškoláci*: Děti objeví Hospodina jako matku, nejen jako Otce na nebesích. Jako je příjemná u mámy, je dobré i u Hospodina.
 - *Mladší školní věk*: Děti objeví omezenost našich možností mluvení o Hospodinu.
 - *Starší školní věk*: Zastavit se, napravit sílu, zahojit rány, být přijat s láskou, nemuset nic dokazovat, vydechnout — u Hospodina? Samozřejmě, kde jinde.
-

Pro učitele

Poznámky k přeběhu

David je autor básně pro Davida hovoří k Hospodinu, ve třetí verši se obrací k ostatním lidem. Mluví o své pokorě (nemám, Hospodine, domýšlivé srdce), ví, co všechno jej láká k akcím (neženu se...). Zároveň není pyšný na svoji pokoru. Používá obraz matky a nasyceného dítěte. Za dítě označuje žalmistu svoji duši a za matku Hospodina. V posledním verši promlouvá ke všem lidem (přítomným i budoucím) a doporučuje jim důvěru v Hospodina.

Motiv pouti a spočinutí

- S do sebe uzavřeným statickým obrazem klidného nasyceného dítěte v náruči milující mámy kontrastuje nadepsání žalmu jako *poutního žalmu*. Pouť je akce, přesun (proto je to pouť, putování odněkud někam). Nakojené dítě klidně spočívá (nevykazuje známky chuti někam jít). To vytváří v jinak poklidném žalmu napětí.
- Z textu žalmu *nelze určit, kdo, odkud, kam a za jakým účelem jde*, víme jen, že žalm patří do skupiny poutních žalmů (Ž 120–134).
- *Odstavené dítě* je v žalmu ve významu právě odstavené, t.j. do sytosti napitý kojeneček. Jen se dívá, možná usíná, možná si brouká. Schované, skryté, obklopené láskou a bezpečnou, pevnou náručí mámy, k jeho štěstí nic neschází.
- Z celého žalmu dýchá *bezpečí duše v Hospodinově náruči*, klid a mír, který duše zakouší a který si užívá. Tutéž důvěru v Hospodina doporučuje žalmista i všem lidem, svým současníkům i budoucím generacím.
- *Mateřské atributy* Boží najdete Iz 66,13, Iz 49,14n, Ž 131, Iz 46,3, skrytou narážkou je i hebrejské rechem, překládané jako lono i jako milosrdenství; Duch svatý je v hebrejštině rodu ženského.
- *Láska matky k dítěti* není jen cit, je to i rozhodnutí milovat a investovat svůj čas a úsilí do rozvoje toho malého tvora; pro matku je dítě pořád to malé dítě, i když vyroste a osamostatní se, k maminkám se lze vracet (žalmista se musel nutně setkat s tím, co znamená vyvýšený pohled a nedostižné věci a jak

rychlý je pád z výšky) i po debaklech a bojích.

- *Rozdíl matka — dítě* je i ve fyzické velikosti (průměrná máma má 168 cm, novorozenec kolem 50 cm, váhový rozdíl je ještě větší), pro novorozeně je máma mohutný kolos masa a kostí a tento kolos ho bere do náruče a nosí ho tam a sem, a přesto se miminko nebojí a na kontakt s mámou se těší. Právě tak nám může být u Hospodina dobře, i když je tak moc větší, než my.
- Augustin z Hippo vykládá žalm christologicky — Kristus jako chléb života v mléko proměněný. Zaměřuje pozornost na duši, duši pokornou.
- *Teologické jádro*: mír, bezpečí, klid, spojení lidské duše u Hospodina.

Poznámky k tématu období

Svátek matek (den matek) se v ČR slaví vždy druhou květnovou nedělí. Matkám věnovaný den má být oceněním odvahy a obětí mateřství.

Za zakladatelku Svátku matek je považována metodistka Anna Marie Jarvis. Ta při druhém výročí smrti její matky zorganizovala v baptistickém kostele v neděli 12. května 1907 setkání místních matek. Rok poté byla požádána, aby toto setkání na druhou květnovou neděli opět zopakovala. Pro velký úspěch se Anna Marie Jarvis zaala šíření této myšlenky věnovat naplno, až nakonec kongres USA v roce 1914 prohlásil Den matek národním svátkem. Z USA se svátek začal šířit dále. V Evropě se uchytil po první světové válce. V Československu se Den matek začal slavit v roce 1923. V době komunistické totality byl svátek zatlačen do pozadí oslavami MDŽ. Nyní se již opět slaví veřejně, není ale oficiálním státním svátkem. (

<http://goo.gl/r7JsSE>)

V této přípravce bych ráda poukázala nejen na odvalu maminek a jejich obětavou práci kolem dítěte, ale i na zdroj této odvahy a síly — na Hospodina. Jeho mateřská péče o nás nám dává odpočinout a nabrat síly. Nám — i maminkám i dítětem.

Úskali

- *Předškoláci, mladší školní věk*: zmírněte ve vyprávění motivy Buďte vděční maminkám, že se o vás tak moc starají. Žalm není vynucováním vděčnosti Hospodinu za jeho mateřské chování k nám. Daleko spíše je o radosti z pobytu v Hospodinově mateřské náručí.
- *Starší školní věk*: pravděpodobně budou mít problém s Hospodinem jako matkou a sebou jako s dítětem (protože názorové osamostatňování od rodičů právě probíhá). Proto bych se ve výkladu věnovala spíše kontrastu statický obraz x poutní píseň a obraz vyložila jako zastávku na túře zvané život. Načerpáme sílu (potravu pro duši), abychom mohli zas putovat dál. Spektrum lidí, kteří o nás pečují jako Hospodin a na jejichž péči o nás Hospodinovu péči poznáváme, lze rozšířit z matek a otců i na učitele, přátele, inspirativní osoby...

Odkazy

Barton, Rachel: *Madony ve tvé ruce*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. (tvé objevování vlastní cesty mateřstvím)

Melchiorová, Anna: *Mateřství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

<http://goo.gl/r7JsSE> — Svátek matek na www.vira.cz.

Ukolébavky jako součást pobytu malého miminka v mámině náručí:

Svítá 286 — *Rok za rokem* (vykládat v laskavou ruku Boží všechny své roky)

Tvoření — Ubrus p?ímluvných modliteb

Na tkané prost?radlo (nebo nepoužívaný ubrus — p?vodní motivy lze vyb?lit t?eba Savem) mohou d?ti obtisknout svoje ruce (nebo namalovat voskovkami, barvy i voskovky je nutno fixovat žehli?kou p?es pe?ící papír = nezafixované lze vyprat), vznikne ubrus p?ímluvných modliteb — ruce jako symbol ?lov?ka, který pot?ebuje pohoupat v Boží náru?i a zároveň jako symbol ?lov?ka, který prosí za ostatní.

N?co pro maminku tvoření zvláš? pro nejmenší

Na cedulku ?ajových sá?k? p?ilepte barevný papír s textem žalmu, druhou stranu mohou d?ti pomalovat. Hotový výrobek mohou d?ti p?edat po konci ned?lky maminkám jak p?ipomenutí, že i ony pot?ebují n?kdy nebýt ty nad v?cí a všev?doucí, ale mohou se skrýt v Boží náru?i.

Pro d?ti

Pro p?edškolní d?ti

Vypráv?ní lze za?ít u obrázku matky s malí?kým dít?tem.

Kdo má, d?ti, doma brášku nebo sest?i?ku? Nejlíp miminko, takové to, co ještě neumí v?bec nic? Co takové miminko pot?ebuje nejvíc? Plínky, mlí?ko, ale co hlavn?? Máminu náru?, pozornost, lásku.

P?e?íst žalm.

Co se v žalmu ?íká? Že je žalmistovi u Hospodina dobře jako miminku u maminky. Je dobře tomu miminku na obrázku?

Jak nás Hospodin houpe? Když se modlíme, tak je nám blízko jako maminka miminku, naslouchá nám.

Kdo všechno o vás pe?uje? Máma? Táta? Babi?ka? Pot?ebují taky Hospodinovu mate?skou pé?i? Namalujte je na papír. Lze stanovit i limit, kolik osob lze namalovat (cílem je dodržet ?asový limit, který jste si pro tuto ?ást ned?lky zvolili) Pak lze obrázky vyv?sit v ned?lce/v kostele/položit okolo obrázku mámy a dít?te. Na vypráv?ní m?že navazovat jednoduchá p?ímluvná modlitba za namalované lidi.

Pom?cky: Bible, obrázek matky s malým miminkem v náru?i/vlastní kresba/fotografie/výst?ižek z novin, papíry a pastelky na malování.

Pro mladší d?ti

Napsat (namalovat zástupný symbol — Král = koruna atd.) na tabuli tituly Boží, které znáte z Bible (m?že psát u?itel/n?kdo z ned?lky za nápo?dy ostatních)

Nej?ast?jší titul užívaný v bohoslužbách? Otec. Král.

Málo známý titul je matka. (Zde je možno p?e?íst žalm.)

Pro? má Hospodin tolik titul?? Nesta?il by jeden? Každý vyberte jeden titul. Napište ho na tabuli. Celá skupina hlasováním vybere jeden titul, ten bude na tabuli zvýrazn?n. Je tento titul lepší než ty druhé? A pro?? Co ty ostatní tituly? Smazat? Zrušit? A co když p?íší týden uvidíme Hospodina jinak a budem pot?ebovat zas jiný titul, abychom ?ekli, jak Hospodina vidíme dnes? Co když každý vidíme Hospodina jinak?

Přečíst žalm.

Obrázky matky s dítětem — najděte pět rozdílů

Co mají obrázky společného? Dítětem je u mámy dobře. Máma o dítěti pečuje. Kdo ještě o vás pečuje? Kdo je vaším vzorem a inspiruje vás k obrým vřem?

Potřebují tito lidé Boží blízkost? Namalujte na papír/obkreslete svoji ruku a napište tam jméno toho, komu Boží blízkost přejete. Vaše přání a rozhovor o nich s Bohem = přímělná modlitba za někoho. (Lze třeba stanovit limit, kolik „rukou“ může každý účastník namalovat — cílem je dodržet časový limit, který jste si pro tuto část nedělní zvolili.)

Můžete vyrobit ubrus přímělných modliteb? i se „jen“ za namalované/napsané osoby krátce pomodlit, pokud opravdu nikdo z dětí nebude mít „v ruce“ napsanou maminku, dodejte tento motiv do modlitby/tvoření vy.

Pomůcky: Bible, papír, lepidlo, pastelky, flipchart nebo tabuli a houbu, papíry na malování, pastelky. Pokud chcete ubrus přímělných modliteb, tak ještě ubrus a barvy/voskovky na textil, žehlička a pečící papír na zafixování barev.

Pro starší děti

Přečíst Žalm 131. Co se v žalmu říká (lze i třeba jako časovku — dvě minuty na nakreslení ústředního motivu na papír)

Vymezení okruhu zájmu na kontrast poutní žalm x statický obraz

- Z kreseb vybrat ty, kde bude matka s dítětem v náruči, dát je tak, aby na ně bylo pohodlně vidět, ostatní zatím odložit stranou a/nebo
- Okomentovat — například. žalmista chce vyjádřit, jak mu u Hospodina je a přirovnává svoji duši k miminu, které je u mámy, proto se dnes budem zabývat tímto motivem, ostatní necháme pro tentokrát stranou.
- Kromě motivu mámy a dítěte je v prvním verši skrytý ještě jeden pro tentokrát důležitý motiv — jedná se o poutní žalm, žalm k pouti (zde je možno vybrat z kreseb ty, které obsahují motiv putování).

Rozhovor o pouti/nakreslit pouť a okomentovat obsah kreseb

„Děti“ znají poutě hlavně jako Matějskou — obrovský zábavní park, překypující se poutové atrakce, levné cetky, stelnici, rychlé občerstvení, alkohol a ve večer poutovou diskotéku, hluk.

Vědí, co je to výlet („výlet“ někde z domova a pak se zas vrátit, cílem je užít si cestu, něco vidět — zámek... a vrátit se domů). Poutě je výlet s náboženským cílem cesty — poutě za Hospodinem. Cílem je poklonit se Hospodinu tam, kde bydlí a pobýt tam s ním. K tomu se váže i cesta, když je to s muzikou, tak se líp jde (kolik lidí má na uších sluchátka, když běhá!)

Dát obrazy matky a dítěte a obraz cesty proti sobě (mezi kresby položit zakřivené pastelky) nebo nepracovat s kresbami a pouze uvést rozhovor třeba: Tak poutě je akce, putování, bohoslužby a zas putování a obraz mámy a dítěte je takový neakční. Máte tušení, proč to tak žalmista poskládal? Co tím chtěl říct? Jsou v životě situace, ze kterých je úlovku opravdu špatně, neví si rady, nevidí cestu ven. Potřebuje někde odejít, schovat se, nic neřešit a v bezpečí si odpočinout. K odpočinku v bezpečí potřebujeme někoho, kdo nám to bezpečně prostědí udělá, kdo bude v době našeho odpočinku dbát, abychom měli teplo, sucho, jídlo, nebyli jsme vyrušováni t.j. základní věci, které k odpočinku potřebujeme. Doma zajišťují základní servis rodiče (i když d

Žiti podle svého vřku pomáhají, ale právě jen pomáhají, nenesou celou zodpovědnost za chod rodiny). Našerpat síly chodí vřřící rodiě k Hospodinu. I rodiě potěbují brát, nejen dávat. Stejně jako jejich dřti.

Nejen my potěbujeme spořinout — modlitba za druhé

Žalmista asi znal tuhle úzkost a touhu po klidu. Nemuset nic dokazovat a spořinout. A asi nebyl sám a žalm oslovoval dál, proto se nám zachoval. Žalmista byl dospělý řlovřk. Samostatný, dospělý řlovřk. A přesto potěboval spořinout, potěboval, aby se o něj někdo staral. Potěba natankovat duši je normální. Mají ji i dospělí, dokonce i vaše mámy ji mají.

Vyrobít ubrus přřmluvných modliteb/obkreslování rukou

Modlitba za namalované/vepsané do obkreslených rukou (nezapomeřte na maminky, pokud je tam opravdu nikdo nebude mít, dodejte tento motiv vy) i za sebe.

Pomřcky: Bibli, budete-li kreslit, pak papír a tuřku; chcete-li ubrus přřmluvných modliteb, tak jeřř ubrus, barvy, peřřící papír, řehliřku.

Liturgie

Přsně

Svítá: 286 — *Rok za rokem*

Haleluja. Amen: 95 — *Jeřřši Kriste, Pastýř i náš*

Biblický text k zapamatování

Nemám, Hospodine, domřřlivé srdce ani povřřený pohled. Neřenu se za velkými vřcmi, za divy, jeřř nevystihnu, nřbrř chovám se klidně a tiše. Jako odstavené dīt u své matky, jako odstavené dīt je ve mně má duše. řekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navřky.

Modlitba

(pro malé) *Je nám dobře u tebe, Hospodine. Prosíme tě za (maminky...) a všechny, kdo se o nás starají, aby jim bylo také dobře. Amen.*

(pro vřřší) *Není snadné, Hospodine, stát na vlastních nohou. Dřkujeme ti za mámy...*

Starají se o nás a ukazují nám na tebe. Dřkujeme ti za ty, kdo s námi odpovřívají v tvé náruři. Amen.

Cílová skupina

[řkolní](#)

[Předřkolní](#)

Katechetické cykly

[Církevní rok](#)

Biblický odkaz (kat)

[řalmy 131](#)